

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ของมารดาที่เข้าร่วมโครงการ
โรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก โรงพยาบาลทุ่งโพธิ์ทะเล
จังหวัดกำแพงเพชร

ชื่อผู้เขียน นางสาววรรณ แพทย์หลักฟ้า

สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. ชวพรพรรณ	จันทร์ประสิทธิ์	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ประพิมพ์	พุทธิรักษกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ชลอคศรี	แดงเปี่ยม	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. รัตนาวดี	ซอนตะวัน	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาค้างนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ และ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ ของมารดาที่เข้าร่วมโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก โรงพยาบาลทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาที่เข้าร่วมโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก จำนวน 80 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเอง และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 77.5 เลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ ซึ่งเป็นการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 4 เดือนร้อยละ 15 และอีกร้อยละ 62.5 จะเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่เป็นอาหารหลักร่วมกับการให้น้ำและน้ำผลไม้ สำหรับระยะเวลาที่เริ่มให้นมบุตรนั้นมารดาทุกคนเริ่มให้นมบุตรทันทีหรือวันแรกภายหลังคลอด ส่วนระยะเวลาของการให้นมแม่นั้นยังไม่สามารถสรุปได้

เนื่องจากกระหว่างการศึกษา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 ยังคงให้นมแม่อยู่ มีมารดาเพียง ร้อยละ 20 เท่านั้นที่หยุดการให้นมแม่เมื่อบุตรมีอายุ 10 วัน - 6 เดือน (เฉลี่ย 2.3 เดือน)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบริการทางการแพทย์ ซึ่งประกอบด้วยนโยบายของโรงพยาบาล ค่าแนะนำและบริการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ที่มารดาได้รับขณะตั้งครรภ์ ระยะเวลาคลอด และระยะหลังคลอด ร่วมกับประสบการณ์การรับรู้ประโยชน์ของนมแม่ ความตั้งใจและแรงสนับสนุนภายในครอบครัวของมารดา ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมผสมนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจคือ การทำงานนอกบ้านของมารดา ร่วมกับอิทธิพลของสื่อโฆษณา โดยเฉพาะสื่อทางโทรทัศน์ อย่างไรก็ตามการออกไปทำงานนอกบ้านของมารดายังถือว่าเป็นอุปสรรคสำคัญของการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 4 เดือน

ผลของการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การให้นมแม่ของกลุ่มตัวอย่าง เริ่มมีการปรับเปลี่ยนจากการให้นมแม่เป็นหลัก ไปสู่การให้นมแม่อย่างเดียวย่อย โดย ซึ่งการปรับเปลี่ยนนั้น จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาในการดำเนินงานและปรับกลวิธีให้เหมาะสมกับสภาพชุมชน โดยเฉพาะลักษณะอาชีพการทำงานของมารดา ตลอดจนถึงติดตามประเมินผลโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูกอย่างต่อเนื่อง

Independent Study Title	Breastfeeding Practice of Mothers Participating in Baby Friendly Hospital Project at Thungphotaley Hospital Kamphaengphet Province		
Author	Miss Worrawan Patlakfah		
Master of Public Health	Public Health		
Examining Committee	Assist. Prof. Dr. Chawapornpan	Chanprasith	Chairman
	Lecturer Prapim	Buddhirakkul	Member
	Assoc. Prof. Chalorsri	Dangpiam	Member
	Assist. Prof. Dr. Ratanawadee	Chontawan	Member

Abstract

The main focus of this descriptive study was to examine the practice of breastfeeding among mothers who participated in Baby Friendly Hospital Project at Thungphotaley Hospital, Kamphaengphet Province. Factors related to breastfeeding practices are also investigated. The study group comprised all mothers who participated in Baby Friendly Hospital Project. The 80 study mothers was chosen through purposive sampling. Data were collected using an interview schedule which was developed by an investigator and was confirmed content validity. Obtained data were analyzed by descriptive statistics and content validity.

The major findings showed that the majority of study mothers (77.5%) breastfed their babies. Of this group, 15 percent was exclusive breastfeeding while 62.5 percent was predominant breastfeeding. All mothers initiated breastfeeding immediately during the first day after giving birth. With regards to duration of breastfeeding, it could not be summarized as the study mothers continued breastfeeding during the study period. Only 20 percent stopped

breastfeeding when their babies age was between 10 days and 6 months with the average of 2.3 months.

Factors related to breastfeeding depended upon factor of medical services. This factor included the hospital policy, health personal advice and service concerning breastfeeding promotion which provided for mother during pregnancy through postpartum period. Past experiences, perception of breastmilk benefit, intention of mothers for breastfeeding, and family support system are also promoted breastfeeding. The dominant factor affecting bottle feeding was socio-economic factor, that was working outside of mothers along with influential of advertisement through television. Nevertheless, it is important to note that working outside of mothers was a vital barrier for exclusive breastfeeding.

Hence, the results indicate that breastfeeding practice among the study group is now in a transitional way, beginning to move from predominant breastfeeding to exclusive breastfeeding. This transitional practice, however, needs a period of time to modify as well as adopted health education strategy suitable to community condition in particular woman occupation. Further, continuous evaluation of Baby Friendly Hospital Project should be carried out.